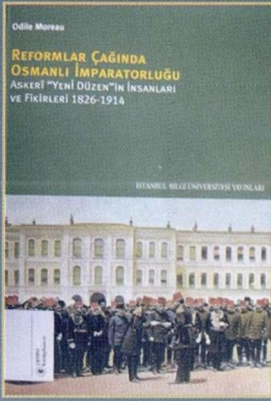

TBMM KÜTÜPHANESİNDEN

Moreau, Odile

(Çev. Işık Ergüden)

Reformlar Çağında Osmanlı İmparatorluğu-Askerî "Yeni Düzen" in İnsanları ve Fikirleri 1826-1924, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İst., 2010

Fransa Montpellier Üniversitesi doçenti Odile Moreau tarafından kaleme alınan eser, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları arasından 2010 yılı Haziran ayında çıktı. Eserin bir bölümü yazarın Sorbonne'da sunduğu doktora tezinden alındı.

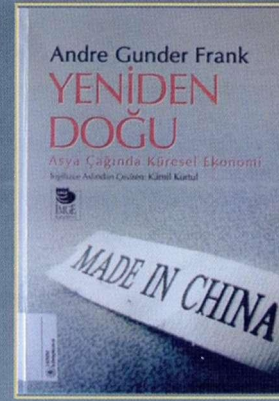
Kitap üç ana bölümden meydana geliyor. "Reform Döneminde Osmanlı Ordusunun Askerleri" adını taşıyan birinci bölüm, "Osmanlı İmparatorluğu'nda Asker Olmak; Kültür, Diplomalar"; "Asker Alanları: Uç Bölgelerin Bu Alana Dâhil Edilmesine Doğru" alt başlıklarından oluşuyor. Bu bölümde Osmanlı'da askere alınma, askerlikle ilgili reformlar, askerî okullar konularına yer veriliyor.

İkinci bölüm "Subaylar, Askerler ve Orduda Muhalefet" ana başlığının altında "Gazi-Sade Birey Zıtlığı: Abdülhamit İktidarına Karşı Üç Osmanlı Generali: Ahmed Muhtar, Süleyman ve Osman"; "Osmanlı İmparatorluğu'nun Son Döneminde Osmanlı Ordusunda Yükselen İtirazlar" alt başlıklarından oluşuyor. Bu bölümde askerlik mesleği, eğitimi, Namık Kemal ve Süleyman Paşa, Plevne kuşatması konularına yer veriliyor.

Üçüncü bölüm "20. Yüzyıl Başında Ordu ve Politika" ana başlığıyla sunulurken "İktidardaki İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin Sivil Kanadı (1908-1913)" ve "Jön Türklerin Askerî Kanadı İktidarda (1913-1914)" bölümün alt başlıklarını oluşturuyor. Bu bölüm Jön Türkler, hükümet darbesi, askerî çatışmalar, Balkan Savaşları konularından oluşuyor. Eserde, alt başlıklar da kendi içinde başlıklara ayrılarak geniş bir konu bütünlüğü ortaya konuluyor.

Kitap çevirmen tarafından -birinci bölüm iki ayrı başlık altında değerlendirilerek- dört bölüme ayrılıyor. "İlk bölüm askere alma ve muafiyetleri içeren askerî "Yeni Düzen"e ayrıldı: Burada kültürün rolü, diplomaların toplumda yer edinme ve yükselme açısından ne ölçüde işlev gördüğü sorularına cevap aranıyor. İkinci bölüm, askerî alanlarla ve taşranın askerî alana dâhil edilmesiyle ilgili. Bir yandan ordular kurma yoluyla merkezin alanının tedrici olarak inşası, öte yandan çevresel alanların evrimi ve bunu yansıtan üç durum inceleniyor: Boşnak süvari alaylarının kurumsallaşması (1874); Hamidiye alaylarının kurulması (1891) ve Trabluşgarp'ta (1902) olduğu gibi kimi bölgesel muafiyetlerin kaldırılması. Üçüncü bölümün konusu, yüzyıl döneminde subaylar ve askerler, üç portreden yola çıkarak subayların mikro-dünyasının incelenmesi ve Osmanlı İmparatorluğu'nun son döneminde ordu içindeki karşı çıkışlar. Son, yani dördüncü bölümde de ordunun yüzyıl başında sivil alanı nasıl kuşattığı -askerlerin askerî darbelerle siyaset sahnesine müdahalesi- ve toplumun askerleşmesine ve Birinci Dünya Savaşı'na girilmesine nasıl yol açtığı inceleniyor."

Türkiye'de ve bazı yabancı ülkelerde yürütülen uzun süreli çalışmaların sonucu olan kitap, hem Türkçe kaynaklar hem de yabancı dillerin kaynaklarından oluşan geniş bir kaynakçaya sahip. Bununla birlikte kitabın sonunda yer alan dizin bölümü araştırma yapacaklara kolaylık sağlıyor. Kitapta yer yer görsellere -resim, tablo, grafik vs.- yer verilmesi konu bütünlüğünün sağlanması açısından önemli.

Andre Gunder Frank, Yeniden Doğu-Asya Çağında Küresel Ekonomi (Çev. Kamil Kurtul), İmge Kitabevi, Ankara: 2010

1998 yılında University of California Press tarafından yayınlanan özgün adı "ReOrient: Global Economy in the Asian Age" olan kitap, "Yeniden Doğu-Asya Çağında Küresel Ekonomi" adıyla 2010 yılında Kamil Kurtul tarafından Türkçeye çevrilerek İmge Kitabevi yayınları arasından çıktı.

Yedi bölümden oluşan kitapta, Küresel ekonomiye giriş, dünyanın her yerini kapsayan ticarî ilişkiler, ticarete önemli yer tutan ülkelerin faaliyetleri, Asya ekonomisinde önemli bir yeri olan altın ve gümüşün dünya üzerinde dolaşımı, Asya'da bilim ve teknoloji, demografik/yapısal analiz, 1640 yılındaki gümüş krizi, Asya'nın düşüşü, Batı'nın yükselişi, Asya tipi üretim tarzı, kapitalizm ve hegemonya konuları yer alıyor.

İktisat profesörü olan yazar eserinde, küresel ekonominin Batı'nın dünya-ya getirdiği yeni bir sistem olmayıp çok daha eski, üstelik merkezinde Doğu'nun bulunduğu bir sistem olduğunu savunuyor. Batı'nın üstünlüğünün dünya tarihinde aslında zannedilenden çok daha kısa bir geçmişte olduğunu, Avrupa merkezli ve Avrupa merkezci tarihlerin aksine, en azından 1800'e kadar dünyada Asya'nın baskın durumda olduğunu gösteriyor. Avrupa'nın ancak Amerika'nın "keşfi"